

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **Z. M.**, zastoupeného Mgr. Bogdanem Hajdukem, advokátem, se sídlem Havlíčkova 12, Český Těšín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ve věci zvýšení částečného invalidního důchodu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2005, č. j. 21 Cad 121/2004 - 25,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného zástupce, advokáta Mgr. Bogdana Hajduka, **se určuje** částkou 325 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 4. 2004, č. X, zamítla žalobci (dále jen „stěžovatel“) podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), žádost o zvýšení částečného invalidního důchodu. V odůvodnění uvedla, že v osobním listě důchodového zabezpečení, který byl stěžovateli zaslán s rozhodnutím žalované ze dne 30. 8. 1999, mu bylo započteno celkem 6 let a 302 dní.

Podle dodatečně předložených dokladů se mu započítává ve III. pracovní kategorii doba pojištění (zaměstnání) od 17. 7. 1968 do 15. 4. 1969, od 3. 11. 1969 do 5. 1. 1970 a od 2. 3. 1970 do 31. 8. 1970 v celkovém rozsahu 1 rok a 155 dní. Dodatečně provedený zápočet je však zcela bez vlivu na rozhodnutí žalované ze dne 30. 8. 1999 o přiznání částečného invalidního důchodu ve výši 1676 Kč, neboť důchod je stanoven z minimální výše procentní výměry.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, v níž požadoval, aby mu žalovaná při stanovení výše důchodu zhodnotila nově prokázanou dobu pojištění v rozsahu 1 roku a 155 dní. Ze stávajícího důchodu není schopen vyžít.

Krajský soud rozsudkem blíže označeným v záhlaví stěžovatelovu žalobu zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí zejména uvedl, že rozhodnutím ze dne 30. 8. 1999 byl stěžovateli od 5. 8. 1997 přiznán částečný invalidní důchod podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve výši 1676 Kč. Základní výměra důchodu byla přiznána ve výši 1260 Kč a procentní výměra byla přiznána podle § 45 odst. 2 téhož zákona ve výši 385 Kč, tedy v nejnižší možné výši. Procentní výměra částečného invalidního důchodu podle skutečného výpočtu podle zákona o důchodovém pojištění by činila jen 17 Kč a podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), 382 Kč.

Krajský soud dále konstatoval, že prostřednictvím polského nositele pojištění se stěžovatel na žalovanou obrátil se žádostí ze dne 2. 9. 2002 o zhodnocení další doby pojištění na území České republiky. Jednalo se o doby zaměstnání u Textilany Liberec, Lesostaveb Teplice a Hedvy Liberec. Žalovaná dohledala dobu stěžovatelova pojištění u těchto zaměstnavatelů a uznala celkem 1 rok a 155 dní pojištění. S připočtením této nově prokázané doby pojištění k době dosud prokázané prokázal stěžovatel celkem 8 let a 92 dnů pojištění na území České republiky. Při vyčíslení výše procentní výměry částečného invalidního důchodu podle zákona o důchodovém pojištění je rozhodným obdobím pro vyčíslení osobního vyměřovacího základu doba od roku 1976 do roku 1996 (§ 18 odst. 4), přičemž při vyloučené době 52 dnů úhrn ročních vyměřovacích základů činil 92 560 Kč, osobní vyměřovací základ činil 370 Kč, který je roven výpočtovému základu. Výše procentní výměry částečného invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění 0,75 % výpočtového základu měsíčně (§ 45 odst. 2 zákona), což ve stěžovatelově případě při zhodnocení 8 celých roků činí 6 %, tj. 23 Kč. Výše procentní výměry částečného invalidního důchodu činí nejméně 385 Kč, přičemž tato byla stěžovateli přiznána již rozhodnutím ze dne 30. 8. 1999 při zhodnocení 6 celých roků pojištění, tudíž prokázání další doby pojištění v rozsahu 1 roku a 155 dní pojištění výši procentní výměry nijak neovlivnila, výše základní výměry částečného invalidního důchodu je dána vždy pevnou částkou. Jelikož podle § 71 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění nesmí výše částečného invalidního důchodu, na který vznikl nárok v době od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2005, být nižší než výše důchodu určená podle zákona o sociálním zabezpečení, provedl krajský soud rovněž výpočet podle tohoto zákona. Přitom dospěl k závěru, že procentní výměra by v takovém případě činila 382 Kč, což je méně než 385 Kč.

Z výše uvedeného tak krajský soud dovodil, že zhodnocení další doby pojištění v rozsahu 1 roku a 155 dnů nemá ve stěžovatelově případě vliv na výši částečného invalidního důchodu, jestliže mu byl tento důchod přiznán podle § 45 odst. 2 věty druhé

zákonu o důchodovém pojištění v nejnižší výměře pro procentní výměru 385 Kč (neboť ani při zhodnocení této doby procentní výměra důchodu nepřevyší minimální částku 385 Kč. Dále soud konstatoval, že stěžovatel je polským státním příslušníkem bydlícím trvale v Polsku, jenž byl důchodově pojištěn (zaměstnán) jen na území České republiky a uplatňuje nárok na důchod pouze podle českých předpisů. Nevztahuje se na něho čl. 14 odst. 6 Úmluvy mezi republikou Československou a republikou Polskou o sociálním pojištění (vyhlášena pod č. 261/1948 Sb., dále jen „Úmluva“), jak to vyplývá z § 14 odst. 2 Dohody ze dne 2. 5. 1957 o používání některých ustanovení Úmluvy, nahrazené Dohodou ze dne 21. 10. 1970, podle níž se § 14 nepoužije, je-li nárok na invalidní důchod pouze z jednoho státu. Žalovaná proto správně vycházela z posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Jablonci nad Nisou ze dne 29. 10. 1989, který posoudil stěžovatele jako částečně invalidního podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Pokud se stěžovatel v žalobě odvolával na posudek lékařské komise v Mielci ze dne 5. 8. 1997, která ho zařadila do III. skupiny invalidity, pak dle Dohody ze dne 21. 10. 1970 bylo nutno použít čl. 14 odst. 6 Úmluvy ustanovení, podle něhož je zařazení do III. skupiny podle polských předpisů považováno za částečnou invaliditu podle československých předpisů.

Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jíž doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce. V ní výslovně uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel se domnívá, že žalovaná při stanovení výše důchodu nezhodnotila nově prokázanou dobu pojištění v rozsahu 1 roku a 155 dní, přičemž toto zhodnocení by mělo vliv na výši částečného invalidního důchodu, a to zejména v případě, pokud byl stěžovateli tento důchod přiznán v souladu s § 45 odst. 2 větou druhou zákona o důchodovém pojištění. Krajský soud též podle něho nesprávně posoudil právní otázku týkající se čl. 14 Úmluvy. Stěžovatel rovněž nesouhlasí s tím, že žalovaná vycházela při svém rozhodování z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Jablonci nad Nisou, neboť stěžovatelův zdravotní stav nebylo možno objektivně posoudit na dálku. Stěžovatelovo zařazení do III. skupiny invalidity v Polsku dle stěžovatelova názoru lze považovat za plnou invaliditu podle českých předpisů. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kasační stížnost je tak přípustná, avšak s výjimkou níže uvedenou.

Nejvyšší správní soud se napadeným rozsudkem zaobíral v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uvedených, jak mu přikazuje § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Stěžovatel předně namítá, že mu žalovaná nezhodnotila nově prokázanou dobu pojištění do výše částečného invalidního důchodu, aniž by však jakkoli napadal argumentaci krajského soudu či výpočet, jímž soud k závěru o zákonnosti postupu žalované dospěl. Krajský soud přitom podrobně popsal, jakým způsobem bylo ve stěžovatelově případě postupováno a z jakých důvodů neměla nově prokázaná doba pojištění vliv na výslednou výši částečného invalidního důchodu. Stěžovatel toliko poukázal na § 45 odst. 2 větu druhou zákona o důchodovém pojištění (Výše procentní výměry částečného invalidního důchodu činí nejméně 385 Kč měsíčně.), tu však krajský soud v jeho případě plně aplikoval. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že výše stěžovatelova částečného invalidního důchodu byla stanovena v souladu se zákonem, přičemž výpočet důchodu nebyl nijak konkrétně zpochybněn. Nejvyšší správní soud proto nemá žádný prostor, jak v tomto ohledu rozhodnutí žalované a soudu dále přezkoumávat. Tato stěžovatelova námitka proto není důvodná.

Pokud stěžovatel zpochybňuje právní názor krajského soudu ohledně aplikace čl. 14 Úmluvy v návaznosti na § 14 odst. 2 Dohody o používání některých ustanovení Úmluvy, pak i zde lze konstatovat, že tak činí pouze v obecné rovině, aniž by opačný názor jakkoli argumentačně podložil. Podle § 14 odst. 2 Dohody se pravidla o srovnání věcných pojmů invalidity nepoužijí, je-li nárok na invalidní důchod pouze vůči orgánu jednoho státu. Stěžovatel v kasační stížnosti nijak nezpochybnil skutečnost, že uplatňuje nárok jen vůči žalované, a nikoli polskému nositeli pojištění, a proto Nejvyšší správní soud nenalezl žádný důvod, pro nějž by předmětný závěr krajského soudu byl nezákonným.

Další stěžovatelova námitka spočívala v tvrzení, že invalidita III. skupiny v Polsku odpovídá plné invaliditě dle českých předpisů. K tomu je nutné především uvést, že předmětem soudního přezkumu není posouzení stěžovatelova zdravotního stavu z hlediska nároku na invalidní důchod, nýbrž výše částečného invalidního důchodu s ohledem na započtení doby zaměstnání. Nejvyšší správní soud však k této námitce poznamenává, že je zcela nedůvodná, neboť § 14 odst. 1 Dohody o používání některých ustanovení Úmluvy pod písm. a) výslovně stanoví, že invalida náležející podle polských předpisů do III. skupiny invalidů, se považuje za částečně invalidního podle předpisů českých a naopak.

Pokud jde o stěžovatelovo tvrzení, že žalovaná nesprávně vyšla z lékařského posudku OSSZ v Jablonci nad Nisou, přičemž stěžovatel nebyl vůbec osobně vyšetřen, pak touto námitkou se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť nebyla uplatněna v žalobním řízení, ač v něm být uplatněna mohla (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Navíc se, jak bylo výše uvedeno, rozhodnutí žalované týkalo výše důchodu, předmětem řízení nebyly otázky posouzení stěžovatelovy invalidity.

Poněvadž Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, to by příslušelo obecně úspěšně žalované; ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. však ani za těchto okolností právo žalované na náhradu nákladů řízení nepřiznává. Žalobci byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 3. 2006, č. j. 21 Cad 121/2004 - 52, zástupcem Mgr. Bohdan Hajduk, advokát. O jeho odměně bylo rozhodnuto tak, že byla stanovena v celkové výši 325 Kč. Odměna byla stanovena za jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu týkající se věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v jejím znění do 31. 8. 2006) ve výši 250 Kč (§ 7, § 9 odst. 2 advokátního tarifu). Odměnu za převzetí věci soud zástupci nepřiznal, neboť z obsahu spisu nevyplývá a zástupce ani netvrdil, že by proběhla porada s klientem, jak ji vyžaduje § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Dále zástupci náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 75 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 325 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu